

**MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTI TARBIYACHISI SHAXSIGA QO'YILGAN
TALABLAR**

*Denov tadbirkorlik va pedagogika institutining
„Maktabgacha ta'lim yo'nalishi“ 1-bosqich*

Talabalari

**Eshmamatova Hayitgul
Abdurasulova Ruhshona
Olponova Risolat**

Annotatsiya: *Ushbu maqolada tarbiyachiga qo'yilgan talablar va tarbiyachining pedagogik mahorati, nutq madaniyati pedagogik qobiliyati rivojlantirish yo'llari yoritilgan*

Kalit so'zlar: *pedagog, kasbiy faoliyat, tarbiyachi, pedagogik talab, tarbiyaviy faoliyat, pedagogik vaziyat, uzluksiz ta'lim, nutq texnikasi, qobiliyat, mahorat.*

KIRISH

Birinchi Prezidentimiz I.A.Karimov „yuksak ma'naviyat –yengilmas kuch“ asarida o'qituvchining kasbiy faoliyatiga shunday ta'rif beradi: „Barchamizga ayonki, inson qalbiga yo'l, avvalo ta'lim-tarbiyadan boshlanadi. SHuning uchun bu haqida gap ketsa, ajdodlarimiz qoldirgan bebaho merosni eslash bilan birga, ota-onalarimiz qatori biz uchun eng yaqin bo'lgan bo'lgan yana bir buyuk zot – o'qituvchi va murabbiylarimizning oliyjanob mehnatini hurmat bilan tilga olamiz... Muxtasar qilib aytganda, maktab degan ulug' dargohning inson va jamiyat taraqqiyotidagi hissasi va ta'sirini, nafaqat yoshlarimiz, balki butun xalqimiz kelajagini hal qiladigan o'qituvchi va murabbiylar mehnatini hech narsa bilan o'lchab, qiyoslab bo'lmaydi “degan edi.

Har qanqay jamiyatda barkamol avlodni tarbiyalash, voyaga yetkazish va uni ma'lum bir kasbga yo'naltirish og'ir va mashaqqatli mehnat evaziga amalga oshiriladi. Bu mashaqqatli mehnat uzluksiz ta'lim va tarbiyaviy faoliyatning mahsulidir.

O'zbekiston Respublikasining birinchi Prezidenti I.A.Karimov o'qituvchidagi tarbiyachilik qobiliyatining asosiy mohiyatini shunday ta'riflaydi: „tarbiyachi ustoz bo'lishi uchun, boshqalarning aql – idrokini o'stirish, ma'rifat ziyosidan bahramand qilish, haqiqiy vatanparvar, haqiqiy fuqaro etib yetishtirish uchun, eng avvalo, tarbiyachining o'zi ana shunday yuksak talablarga javob berishi, ana shunday buyuk fazilatlarga ega bo'lishi kerak“. Demak, o'z faoliyatini endigini boshlayotgan o'qituvchilar va doimiy izlanishda bo'lgan tajribali o'qituvchilar ham tarbiyachilik mahoratiga zamin yaratuvchi jarayonlarni bilishi kerak.

Tarbiyachi har qanday pedagogik vaziyatlarda o'quvchining ichki va tashqi dunyosini to'g'ri tushunish malakasiga ega bo'lishi kerak.

Tarbiyachi pedagog vaziyatlarda to'g'ri idrok qilishi uchun diqqatni jamlashi zarur.

Tarbiyachi – tarbiyalanuvchilarga ishonch va talabchanlikni oshirishi kerak.

Tabiyachi tarbiyaviy vaziyatni har tomonlama puxta baholay olish qobiliyatiga ega bo'lish ham kerak.

Pedagog – tarbiyachining nutq madaniyati.

Nutq ma'daniyati – ijtimoiy ma'daniyatni , kishilik jamiyati ma'daniyatini aks ettiruvchi ko'zgu dir. Nutq ma'daniyati adabiy tilning har ikki shakli – yozma va og'zaki shakli uchun zarurdir. Nutq ma'daniyatiga e'tibor o'qituvchilardan emas , balki har bir fuqarodan ongli ravishda o'zlashtirish talab qilinadigan insoniy fazilatlardan biridir. Uni egallash har bir o'qituvchining va shaxsning ma'daniy saviyasi va bilimiga bog'liq. O'qituvchi pedagogik mahoratiga nutq ma'daniyati , uning nafaqat ma'naviy va axloqiy jihatdan boyligini , balki bilimini , tafakkurini , dunyo qarashini , fikr va mushohada yuritishini belgilovchi me'yordir . O'qituvchining nutqiy qobiliyati madaniy , kasbiy , pedagogik talablar asosida shakllanadi.

Xulosa qilib aytganda tarbiyachi yosh avlodni xalqimizning munosib farzandlari qilib tarbiyalashdek muhim va faxrli shu bilan birga ma'suliyatli vazifani bajaradi .

Tarbiyachining siyosiy yetukligi bolalarni tarbiyalash sifati uchun xalq va jamiyat oldidagi o'z ma'suliyatini anglashda , ta'lim – tarbiya ishlarini hal etishga , ijodiy yondashishga , o'z mahoratini doimo faollashtirib borish va hamkasblarining ishdagi o'sishiga ko'maklashuviga yordam beradi . Tarbiyachi o'zi yashab turgan o'lka hayotini bilishi tabiat va jamiyat omillarini tushunishi uchun ijjimoiy faol bo'lishi kerak.

Tarbiyachi bolaning , ota – onalarning va mahalliy vakillarining fikr va tajribasini hurmat qilishi va o'z ishini teng sheriklik asosida qurishi kerak .

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1.O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI BIRINCHI PREZIDENTI I.A.KARIMOVNING „YUKSAK MA'NAVIYAT - YENGILMAS KUCH"ASARI 2008

2. MAKTABGACHA PEDAGOGIKA F.R.QODIROVA „TAFAKKUR NASHRIYOTI" TOSHKENT 2019

3.YANGI TAXRIRDAGI „ILK QADAM"DAVLAT O'QUV DASTURI TOSHKENT 2022

4.MAKTABGACHA TA'LIM VA TARBIYA TO'G'RISIDAGI QONUN 2019-YIL 16-DEKABR NO YPK, - 595

5. WWW.lex.uz